

Promoveren in tijden van corona

Het hele land wordt geraakt door de coronacrisis. Veel sectoren liggen volledig stil. Ook de wetenschap wordt door de crisis geraakt: docenten moeten online lesgeven vanuit huis, studenten vrezen voor studievertraging en veel onderzoek kan niet zonder problemen worden voortgezet. De coronacrisis levert ook problemen op voor promovendi. Net als veel Nederlanders ervaren zij stress door deze situatie, zijn ze wellicht bang en is het moeilijker om te focussen op onderzoek. Ook kan door thuiswerken de eenzaamheid toenemen. Maar naast deze herkenbare problemen, lopen promovendi ook tegen specifiekere problemen aan. PNN heeft een aantal kritieke problemen geïnventariseerd en doet hierbij dringende aanbevelingen voor universiteiten, UMCs en onderzoeksinstellingen hoe zij een rol kunnen spelen om de problemen voor promovendi te verminderen.

- **Compensatie voor vertraging:** Een promotietraject heeft een concreet einddoel en een bijbehorende concrete einddatum: aan het eind van het contract moet (in theorie) het proefschrift klaar zijn. Veel promovendi zullen vanwege de coronacrisis en bijbehorende maatregelen vertraging oplopen in hun onderzoek. Dat kan bijvoorbeeld komen doordat hun onderzoek zelf stilligt of vertraging oploopt, zij nu veel tijd kwijt zijn aan het digitaliseren van hun onderwijs, of doordat hun persoonlijke situatie een reguliere voortzetting van het promotietraject niet faciliteert. Hierdoor wordt het voor veel promovendi steeds moeilijker om hun project binnen hun contractduur af te ronden. PNN pleit voor compensatie voor alle promovendi die nu door deze coronacrisis vertraging oplopen. Hierbij dienen *maatwerk* en *coulance* leidend te zijn. Maatwerk is vereist omdat iedere promovendi nu tegen andere problemen aanloopt: de een kan nog in beperkte mate door met onderzoek, de ander ziet het hele project in het water vallen. Oplossingen op maat, in samenspraak met de promovendus, zijn hiervoor nodig. Coulance is vereist vanwege de omvang van de coronacrisis, die levens en werk op vele manieren beïnvloedt. Zorgtaken zijn wat ons betreft bijvoorbeeld een even valide reden voor compensatie als het niet kunnen voortzetten van onderzoek. Deze compensatie kan de vorm hebben van een betaalde verlenging van het promotietraject, maar bijvoorbeeld ook de vorm van versoepelde eisen voor het behalen van de doctorstitel, bijvoorbeeld door één artikel minder te vereisen. Allerlei andere oplossingen zijn ook mogelijk, maar voor alle oplossingen zijn maatwerk en coulance cruciaal. Vanwege de grote variatie in typen promotieonderzoek, lijkt het niveau van de Graduate Schools ons het meest geschikt om dit maatwerk en deze coulance te leveren.
- **Gezondheid is belangrijker dan onderzoek:** Waar sommige universiteiten volledig sluiten, leggen andere universiteiten de verantwoordelijkheid bij hoofdonderzoekers om te bepalen welk onderzoek vitaal is of niet. Uiteraard vindt iedereen het eigen onderzoek belangrijk, en wil iedereen graag dat het eigen onderzoek kan doorgaan. We moeten er echter voor waken dat er geen onwenselijke situaties ontstaan waarbij begeleiders druk uitoefenen op promovendi om zich niet te houden aan de door de overheid afgekondigde maatregelen, alleen om niet-vitaal onderzoek voort te zetten. Wij pleiten daarom voor overkoepelend beleid van de universiteiten om te voorkomen dat onderzoekers in een afhankelijkheidsrelatie (promovendi, maar ook postdocs, junior docenten en onderzoekers met een tijdelijke aanstelling) zich gedwongen voelen om hun gezondheidsbelangen onnodig ondergeschikt te maken aan het onderzoeksbelang.
- **Flexibiliteit in de verdediging van proefschriften:** Het is momenteel geheel terecht niet mogelijk om proefschriften face-to-face te verdedigen. We zien echter dat universiteiten verschillend met dit probleem omgaan. Sommige universiteiten schorten promoties op, andere laten promoties digitaal doorgaan, en weer andere laten deze keuze aan de promovendi. Hoewel we verwachten dat de eerste twee groepen universiteiten nog enige flexibiliteit bieden, vinden wij het onwenselijk dat de universiteit een keuze maakt voor de promovendus. Voor sommigen is het doorgaan van de verdediging problematisch omdat voorbereidingen door de coronamaatregelen en de consequenties daarvan minder goed mogelijk is, terwijl voor anderen uitstel tot praktische problemen kan leiden. Ook als de universiteit flexibiliteit zou kunnen bieden indien noodzakelijk, leggen door de universiteit gekozen standaarden toch de druk op de promovendus om bezwaar te maken en in te gaan tegen het beleid van de universiteit. Wij pleiten daarom voor beleid waarbij universiteiten standaard flexibel zijn en de keuze tussen uitstel of een digitale verdediging in samenspraak met de promovendus te maken.

Wij roepen alle universiteiten, UMCs en onderzoeksinstellingen op om onze aanbevelingen over te nemen.

Namens het Promovendi Netwerk Nederland,
Lucille Mattijssen, voorzitter PNN